

[Socialministeren.]

For Tysklands Vedkommende giver en Rigslov af 1924 almindelige Principper, som Enkelt-Staterne skal følge med Hensyn til Fattiglovgivningen. I denne Lov bestemmes det, at Understøttelsen i egnede Tilfælde kan ydes i Form af Anvisning paa passende Arbejde eller kan gøres afhængig af, at den trængende yder saadant Arbejde; Anbringelse i Arbejdsanstalt kan finde Sted, saafremt den trængende selvforskyldt falder det offentlige til Byrde. I øvrigt overlades det til Enkelt-Staterne selv at ordne Fattigvæsenet, og i Almindelighed gælder det, at Fattighjælp ikke medfører nogen Indskrænkning i Æresrettigheder, saaledes overhovedet ikke Tab af Valgret eller Valgbarhed.

I England gælder det, at Valgret til Parlamentet eller kommunale Raad tabes ikke. Noget andet er, at det er en Betingelse for at udøve Stemmeret, at den paagældende i et vist Tidsrum har haft Bopæl indenfor Valgkredsen, og da Ophold i Fattighus eller lignende ikke betragtes som Ophold i Valgkredsen, taber derigennem en Del faktisk Valgretten. Hvad angaar Valgbarhed udelukker Fattighjælp modtagen i det sidste Aar Modtagerne fra at blive valgt til Grevskabsraad eller Byraad og til Medlem af Forsørgelsesudvalg; derimod kan de oven i Købet blive Medlemmer af Byraadene i de Administrationer, der ikke har med Fattigforvaltningen at gøre, og ligeledes bevares trods Fattighjælp Valgbarheden til Underhuset. Saaledes er det i England. Hvad skal man tro om de frygtelige Forhold, der maa herske dér!

I Belgien medfører Fattighjælp ikke Tab af Valgret.

I Holland medfører Fattighjælp ikke Tab af Valgret eller Valgbarhed.

I Svejts er der i nogle Kantoner Tale om Tab af Valgret, i nogle faa Kantoner ikke Tale derom. De fleste Steder er der begrænsede Virkninger, det vil sige for den Tid, Hjælpen ydes; for saa vidt den ikke skal tilbagebetales, ved varig Hjælp eller selvforskyldt Hjælp.

I Italien, i Mussolinis Italien! medfører Fattighjælp ikke Tab af Valgret. Hvilken Plet paa det i øvrigt saa skønne Italien!

I Czekoslovakiet medfører Fattighjælp heller ikke Tab af borgerlige Rettigheder. Hjælpen ydes dér hovedsagelig paa Anstalter.

Hvad endelig Rusland angaar, har det været vanskeligt at blive helt klar over, hvorvidt og i bekræftende Fald i hvilket Omfang offentlig Forsørgelse finder Sted. Efter Oplysninger, som jeg har indhentet

fra det russiske Gesandtskab, ser det nærmest ud til, at der ikke findes nogen egentlig offentlig Forsorg, men derimod en meget omfattende Socialforsikring, som altsaa skulde klare Forsørgelsessspørgsmaalet.

I denne Forbindelse skal jeg bemærke, at den privatretlige Forsørgelsespligt i Rusland er temmelig omfattende, idet der her ikke alene er Forsørgelsespligt overfor Ægtefæller og for Forældre overfor umyndige Børn, men ogsaa for Forældre overfor voksne Børn, som er arbejdsløse eller af anden Grund trænger til Hjælp, samt for Børn overfor Forældre og Bedsteforældre, for Bedsteforældre overfor Børnebørn og for Søkende overfor umyndige Søkende, for saa vidt Forældrenes Forsørgelse svigter. Det lyder herhjemme underlig gammeldags, men det er, hvad de sagkyndige har oplyst mig om for Ruslands Vedkommende.

I øvrigt har Spørgsmaalet om Tab af borgerlige Rettigheder ikke dér den almindelig anerkendte Betydning, al den Stund den Del af Befolkningen, som man herhjemme falskelig plejer at betragte som Borgerskabet, ingen Borgerret har, altsaa heller ingen Valgret.

Man vil af denne Undersøgelse forstaa, at jeg havde Betænkeligheder i en anden Retning, nemlig ved at lade Valgret og Valgbarhed bortfalde i saa stor Udstrækning, som jeg har gjort.

Naar jeg har anset det for forsvarligt, er det dels af de fornævnte Grunde, dels fordi der i dette Lovkompleks i saa vid en Udstrækning gives Adgang netop til forsikringsmæssig Hjælp til Selvhjælp samt til begrænset Kommunehjælp uden andre Retsvirkninger end den andetsteds almindelige Tilbagebetaling, dels endelig, fordi mine Forslag ved forskellige Kauteler, kvalificeret Majoritet, Enstemmighed og endelig ved begrænset Afsoningsret overfor dem, der gerne vil, men ikke kan betale, søger at hindre, at det bliver andre end dem, der i Virkeligheden er ansvarløse, ligegyldige eller antisociale, som i Praksis bliver ramt.

Man vil herefter ogsaa forstaa, at jeg med den yderste Forbavselse saa en i øvrigt kyndig Socialpolitiker som det ærede Medlem Hr. Krag tumle i den Grad rundt med Begreberne ved sin Jongleren med Begreberne Almisse, Gave, Kommunegæld, Gældsstiftelser o. s. v. og ved sine ganske urimelige Paastande om, at Kommunegælden blot er en ny, mere demoraliserende Form for Hjelpekassehjælp, naar Sandheden er den, at Kommunegælden med dens Hovedvirkning, Tilbagebetalingspligten, er fælles, om-